

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz horáással vagy postán küldve:

Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmintelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 krért igitattatik be.

Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móríc.

Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klöckner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

Nyilt levelek.

XXII.

Szerkesztő barátom! Hogy a nagy adó súlya alatt majd összeroskadunk, gondolkodtál-e azon, mi annak oka? (A nagy adó és a kevés pénz. Szerk.) Igaz ugyan, hogy a közműveltség haladásával az állam érdekei előmozdítása s jólét alapítása végett az állam szükségletei is szaporodnak; igaz ugyan, hogy mai napság sok olyan intézmény s egylet van, melynek hajdan nevét sem hallották, s melyeket az állam és népesség biztosítására nagy költséggel kell fenntartani; igaz ugyan, hogy újabb időben a vasutak s állandó katonaság temérdek pénzt elnyel; de egy bölcs kormányzat mindig ügyelni kell arra, hogy az állam túlságos kiadásai által egyesek agyon ne nyomassanak, túl ne terheltesse, mert az államnak mindig a népek jólétét kell szembe előtt tartani. Ha az állam nyer: akkor egyesek is nyernek, ha az állam hanyatlak a népek összege is hanyatlak. (Ne feledd barátom! hogy a legvirágzóbb s leggazdagabb ország ereje s eszközeinek is van bizonyos határa, a melyen túl erőtlenedés, kimerültség áll be. Ha az állam a népek összeségét áldozatra szánt tárgyak tekinteti s a helyett, hogy a vagyonosok és szegényebbek tulajdonát biztosítaná s alkalmat nyújtana annak gyarapítására: a vagyontalanok számát szaporítja, a közadósságot növeli, melyet ismét egyeseknek kell megfizetni. Szerk.)

Tekints széjjel Európában, alig van, vagy talán nincs is állam, melynek adóssága ne volna. Némelyik annyira van súlyodva, hogy adósságát örök adósságnak lehetne nevezni. (Nem mi reánk céloztál

ezzel a kifejezéssel? Szerk.) Az ily roppant adósságok kamatai fizetésére évenként nagy összeg szívárogi ki az állam jövedelméből, a mi a belföldi tőkét fogyasztja.

A kormányoknak főhíbják az, hogy az állam túlságos, vagy fölösleges kiadásainak mérséklésére, a takarékosra nem fordítanak kellő figyelmet. (A szeg fejeire találtál. Szerk.) Így okoskodnak, hogy a legnagyobb teher is milliók vállára oszolva, könnyűvé válik s alig érezhető. A régi adósságot fenntartják, sőt ujakkal szaporítják s a nyomor, vagy háboru idején azt veszik észre, hogy az önvédelemre okvetlenül szükséges költség hiányzik. Vannak országok, a melyekben a kormányzatot helyke pazarlással csak azért vezetik, hogy ez által az állam tekintélyét s hitelét emeljék; de az ilyen kormányzat hasonlít azon könnyelmű kereskedőhöz, a ki érezvén bukását, nagy fényt fejt ki s nagy hűhóval él, hogy a bukás óráját minél messzebb elodázza.

Barátom! nem az államszükséglet, hanem az államszükséglet az, mely a közérdek fenntartási költségei mellett a nép erejét kiszívja s a helyébe erkölcsi romlottságot s közszükséglet plántál. Államszükséglet alatt nem azon fényt és nimbust értem én, mely a trónt körülövezi, mert e fénynek egy része visszasugárzik a nemzetre: hanem értem az állam jövedelmének külszint játszó, nélkülözhető dolgokra való elvesztegetését, és hogy ezt elérhessük a nélkülözhetetleneknél fukarkodunk, fillérkedünk. (No ez a kép nagyon szépen reánk illik. Szerk.)

Az ilyen kormányzat hasonlít azon ostoba háztartáshoz, a mely csecebecse, csillogó divat, hangverseny s tánczvíga-

lomra vesztegeti csekély jövedelmét: ott hon pedig korrogó gyomorral ül a sovány asztal körül; gyermekei nevelését elhanyagolja s az élet telére nem takarít. (Ujjal lehetne korunkban az ily esztelen családokra mutatni; de exempla sunt odiosa. Szerk.) A mai világ ragyogni, bámultatni kíván, suhogó selyem és csillogó bársonyban kevélykedik, ha alól szennyes és daróc is az ing. Nem lenni, hanem látszani akarnak az emberek s ezen önámításban boldogok. (Dehogó boldogok, ne az utcán, ne a nyilvános helyeken, hanem otthon tekintsd meg őket, a hol koplálnak, dideregnek s minden boldogságuk abban áll, hogy idegen emberek nem látják a nyomort s csak a külszín után itélik meg őket. Szerk.)

Barátom! oly nagy feneket kerítettem a dolognak, hogy a miről valósággal írni akartam, jelesül az államszükségletéről, arra idő s hely sem marad: azért engedelmekkel mások. (Állunk eleibe. Szerk.)

Barátod M. . . . .

TANÜGY.

Tanügyi kérdések párhuzamosítva.

Felolvasva a fejérmegyei tantestület f. évi szept. 16-án Székesfejérvárott tartott IV. nagygyűlésén Göbel János György.

(Vége.)
Hazánk, Magyarország, mindenekelőtt földmivelő ország; így s ennek ismerjük nemcsak mi, hanem ország-világ; verseny képességünket e tekintetben megmutattuk a különböző világtárlatokon, s mindenesetre nagy hiba lenne, ha ez irányban nem aknázunk ki mindazt, mi ez oldalról nemcsak létünket biztosítja, hanem magasan emel más népek fölé.

Az 1868. évi isk. törvény kötelezett tantárggyá emelte a mezei gazdaszattant is, s ebből folyólag nemcsak elméleti oktatással kívántak bölcs törvény szerzőink beérni, hanem elrendeltetett a miniszteri tantervek által a gazdaszatt gyakorlati előadása is. Ha kezünket szivre téve szétnézünk az országban, ugyan mondják meg, mi történt e tárgyra nézve eddig? Nemde oly kevés, hogy az alig felemlíthető. Ha hallja is itt ott a gyermek az észszerű gazdaszatt újabb tanait az iskolában elméletileg még nagyon kevés a hely, a hol ezeket kivinni practice is megkísérle né az iskola.

Egy tanácskozmányi értekezés szük keretében azonban nekem sem lehet szándokom mindazt elmondani s részletezni, — mikép lehetne s kellene a gazdaszattot gyakorlatilag tanítani s ezzel odahatni, hogy népünk zöme, mely földmivelőkből áll, minél gazdagabb kamatokat huzzon a rendelkezésére álló tőkéből: az anyaföldből.

Magának a gazdaszattnak, mint tudjuk több ága van. — En ezuttal egy ágáról: a gyümölcsfajenyésztésről óhajtok minket érdeklőleg, igen igen röviden megemlékezni, mely törvényeink által előírva, vidékünk természetes igényeinek leginkább megfelel, s könnyű módon kevés költséggel és biztos haszonnal elérhető s virágzásra hozható. Tanítóink a gyümölcsfajenyésztésben elegendő jártassággal bírva, e tárgyról kellő érdeklődés és jó akarattal is viseltetnek; továbbá a tárgy előnye oly kézzelfogható, hogy ezt a községek apraja-nagya laicus észszel is könnyen felfogja, s saját érdekében szivesen is üdvözi. Megyénk legtöbb községeiben, úgy hiszem, már kihasítottak a szükséges falkolák s a hol ilyenek még nem volnának, első és legfőbb teendő volna ezekről gondoskodni, s azután a legszigoruanban felügyelni, hogy ezek czéljuknak megfelelőleg felhasználtsanak. Erre nézve ugyan nem hiányzanak eddig sem a hatósági sürgető intézkedések, mégis akárhány

annak a barna kis lánynak a birtoka és hogy önkénytelenül is észbe jutott Máté evangéliumának nem tudom hányadik részében megirt azon jelenete, midőn a sátán Jézust kísértetni akarta — igérvén neki mindent, ha képes őt leborulva imádni és tisztelni.

— Távozz tölem sátán! ezeket a szavakat gondolta Gyula barátom is.

E közben elérték a falu végéhez, a melynek meszeletlen sárfalai és kőmivest soha még csak hirtől sem hallott füstös kéményei már messziről ellátszottak a fiakerig; a mely midőn vágatva elért a falu szélén épült legelső putrihoz — valamennyi gyerek csak volt a faluban: az mind összeszóduilt megbámulni azt a „fényes kocsi”, a minőt ők még életükben sohasem láttak.

A faluig tehát elérték volna már szerencsésen; de az volt a legnagyobb kérdés, hogy tulajdonképen hova is szálljanak ők meg; mert a mit különben felesleges is mondani: vendéglőnek itt még csak hirtől sem hallották soha.

Kiszált tehát Gyula a fiakkerből, hogy kérdést tegyen azon urilak hol léte iránt, a hova ők tulajdonképen megszálalni akarnak.

Mikor kilépett a fiakkerből, az volt a legelső malheurja is, hogy egy csunya lompos kuvasz bele akart kóstolni a lábászarába s miután ő különben igen nagy arisztokrata levén — még csak nem is konyított ahhoz, hogy miképen kell egy paraszt embert megszólítani: így egy hozzá közel

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A gyalog sátán.

Irta: Marosi Kálmán.

A toilettjének rendbe hozása után rohanva sietett Juczi néne lakására, nehogy valamiképen a kitűzött idő eltétele után neki ismét alkalmat adjon a mérgeledésre és azon nyilatkozat tételre, hogy összes vagyontát már most csak azért is a szegényekre és az ekléziára hagyja — El is jutott még ideje korán az utcájába s nem tudta eléggé kíváncsiságát elrejtteni azon körülmény miatt, hogy a nagy néni háza előtt egy rozsz paraszt kocsi áll, mely elé egy rettenetes módon lesóványkodott öreg gebe volt fogva.

Mikor az utca-ajtó elé ért, Juczi néne épen akkor adta ki a parancsolatot egyik cselédjének azon megjegyzéssel, hogy tiszteli az inzsellér urat, legyen szives a lehető leggyorsabban eljönni, mert a kocsi már régóta várakozik rá.

— Sose fárasztassa azt a cselédet édes néném — szólott belépve az utca-ajtón; de egyszersmind bátor volt még azt is megjegyezni, hogy ő sem az utcán, sem sehoh nem lát fogatot, a mely ő rá látszanék várakozni.

— Hát ez itt a ház előtt micsoda? — mondá Juczi néni meghuzva Gyula barát-

tomnak azon fülét, a melyik előbb a kezé- ügyébe esett.

— Ez itt? . . . kérdezte kedvetlenül.

— No hát melyik. Nem jó ez egy kis kirándulásra? köszönd meg hogy ilyen is van.

— De már azt nem teszem, hogy én egy vén gebe által vonszolt rozszant paraszt kocsin lánynézőbe menjek. Ha ennél nincs külön: akkor egy lépést sem fogok tenni.

Juczi néni szintén kedvetlenül csóváltgatta a fejét: de miután észrevette, hogy kedves öcscsének sem kedve, sam pedig hajlandósága nincsen az e féle rozszant alkotmányoni kéjtuzásra, utójára is megnyugodott vonakodásában s hogy nagylelkűségének egyszer már ő is jeleit adja: megrendelte a legczifrábra festett és legfényesebbre kilakirozott fiakkert s azon mentek falura — leányzóbe.

Gyula barátom utközben kezdett előtte példázgatolódni vagyoni körülményeiről, hogy azaz 50000 forint adósság miképen maradhatott ő rá akkor, midőn az apja soha senkinek sem tartozott; és hogy ha őtet ezen adósságáért exequálni akarják: ő a föld alá lesz kénytelen bujni szegényletében.

— Hadd el édes öcsém azt az 50000 fotintot; nem fogsz te abból kifizetni egy krajczárt sem.

— Hála Istennek! — gondolta magában Gyula megkönnyebbült lélekkel.

senkisémet
gyesültem
hajlan-
ben, mint
am mi dan-
anket két
Luka
és így
Szabó Józ-
ársaink-
n, Geb-
betegem
m sorait
A revol-
ték. Isten
Lajos.
am is érke-
am többi
k örven-
Lajos.

S.
ában egy
g: Durch
des Him-
Darstel-
er Stände.
— Mint
26 modor-
nnak rej-
ket azok-
lemel egy
ényi vi-
zetben —
jelenni, s
ebb sorsu
t elfogad
ése, ki is
közönsé-

atramara-
i előadás
e főgnak
zetesnek
czél te-
ket, látó-
gesebben.

gész tiszt-
mü t. cz.
színházi
ánya által
dik teli
igazgató
operette,
a vidéki
olyképen
változatos
értő t. cz.
felelve —
gyérdemü
ördemel-
ök név-
tván, jel-
né, anya
nő. Berra
sznő. Ba-
jos, sugó.

ot haladt
Gyulának
adásával
— nem

ri kisasz-
is megje-
tizenöt-

lég előbb
jegyezte

az az égő
ról? ....

olna a mit
tett Gyu-
a csók, s
an köny-

mintegy
boszuját
gyetlenül.
on hara-

egy ha-
kelt oda
után...
megráz-

olna, —
y még.

Csobánézy Péter, kar és segédapa. Ferenczy József, operette buffó, kedélyes apa és komikus. Ferenczyné, anya és komika. Hege-dius Zsigmond, kar- és segéd-operette énekes. Galosy János, operette tenor. Gyöngyi Izidor, kar- és segédzsinész. Izsó Kálmán, karvezető és apaszinész. Izsó Kálmán, kardalnok. Károlyi Lajos, apaszinész. Keady Gusztáv, operette buffó és komikus. Kutasy Jankó, drámai és társalgási szende színész. Kutasy Ilka, segédoperette- és népszimű énekesnő. Károlyi Lajosné, társalgási anyaszinész. Károlyi Árpád, kar- és segédzsinész. Latabár Kálmán, tenor-buffó és vigjátéki szeles színész. Latabár Kálmán, drámai szende- és fiatal hősnő. Ligethy Géza, szerelmes és operette énekes. Molnár Elek, kardalnok. Mezei Vilmos, kardalnok és segéd-operette énekes. Mihalovics Pál, operette tenor és népszimű énekes. Pajor Agnes, kardalnok és segédénekes. Reiner Antonia, operette-soprán és népszimű énekes. Schwarcz Emma, alt-operette énekes. Szathmáry Róza, kar- és segédzsinész. Toldy Ferencz, szerelmes, hős színész és népszimű énekes. Toldy Ferencz, kar- és segédzsinész. Takács Luiza, kar- és segédzsinész. Tóth Imre, kardalnok. Ujváry Károly, kar- és segédkomikus. Egy 15 tagból álló erős zenekar. Segédzemélyzet: Főruhátárnok 1 segéddel. Pénztárnok. Dismester 5 segéddel. Fodrász. Főgázvilágosító. 12 jegyszédő. Szinlaposztó 2 segéddel. Színházi szolga. Seprő. Fűtő. — A tél szini-évd kezdését veszi folyó október hó 17-én. Ünneplés megnyitással a nézőtér teljes kivilágítása mellett adatik: „Ronov Agnes vagy: Hunyady László halála.“ Történeti dráma 5 felvonásban. Irta Dobsa Lajos. Ezt megelőzi: „Hymnus“ az összes színházi működő személyzet által énekelve. — A nagyérdemű t. cz. közönség kegyébe s ismert hazafias pártfogásába magát ajánlja *Károlyi Lajos*, színigazg. és társulata. A színlapokra nyugta mellett egész virág vasárnapig ez edény alatt csakis 1 frt. 20 krjával előfizethetni kizárólag Ujváry K. társulati tagnál.

— **Sidoli circusával** városunkból távozik. Az ügyes igazgató nemcsak feuntartá nagy társulatát, de a legnagyobb pártolásnak örvendett mind végig, mit meg is érdemelt. Mint halljuk a jövő évi kiállítás alkalmával is körünkben akar jönni. Városunkból Nagy-Kanizsára megy.

— **A műkedvelői előadás** sorozatát mult számunkban már közöltük, azonban ugyanakkor a II. szakaszul előadandó szindarab teljes személyzete nem közöltetett, melyet pótolunk most. A darab czíme „Hála Istennek meg van terítve!“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Gozlam Leo. Fordította: Csepregi. Személyek: Saint Paulin, tábornok; Kolossy Miklós ur; neje: Horchy Antalné urhölgy; Hermance, leánya: Rader Malvina k. a.; Lombard, Hermance férje; Meszlényi Lajos ur; Nácsi, a tábornok inasa; Pongrácz Jenő ur; Tini, a tábornokné komornája; Rader Gizella k. a. Színhely Páris.

— **A fejedelmi és Szekesfejvári városi régiségár** számára Pék Béla ur Cantu Caesar „Vilgörténelme“ című nagy műve négy első kötetét adományozta, miért is fogadja az egylet köszönését. — *A titkár.*

— **Zámoly közsgében** a jegyzői választás ma tartatik meg, a két jelet Morocza Lajos és Fejervári közt lesz a szavazás, kik multkor egyenlő szavazatot nyertek.

— **Kühner Dávid**, velencei gőzmalomtulajdonosa a mozgósítottak hámaradt családjai segélyezésére 50 frtot adományozván, ez Dr. Say József segélygyűjtő bizottság elnöknek, a város hatósága útján átadott.

— **Kérelem honfitársainkhoz!** Nőink megteszi a magukét, tépés és sebkötővel ellátják hadseregünk derék sebesültjeit; de mivel az irás szerint: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek igéjével is;“ derék sebesültjeinknek nemcsak tépésre, hanem szellemi szórakozásra is van szükségük. Nem képezlek művelt embert, a kinek házában könyv ne volna és nem képezlek hazafit, a ki kiolvasott mulattató könyveiből egyet-kettőt el ne szakaszthatna, hogy azzal élvet szerezen szenvedő honfitársainak. Felkérünk azért minden jó hazafit, hogy könyveket adakozzanak s küldjenek hozzáink, vagy a nögylet kinevezett tagjaihoz.

— **A színházi részvény-társulat** végrehajtó-bizottsága csütörtökön tartott ülést, melynek kevés tárgya volt ugyan, de ezek közül kiemeljük, hogy a színházat a jótékony czélú előadásra, igen helyesen, díjmentesen átengedte. Bemutatta Károlyi a bizottságnak tagjai névsorát, melyet a bizottság jóváhagyott.

— **Csákvári levelezőnk**, az ott állomásozó dragonyosok ellen emelt panasza, kik több rendbeli rendtelenségeket követnek el folytonosan; az ottani polgárokkal civődnek s azokat ingerlik. Az ily vitéz katonákat Boszniába kellene vinni, had hűtenék le a bosnyákok bátorságukat. A hatóság, mint halljuk, már a kellő intézkedéseket megtette ellenük.

— **Szerencsétlenség.** Valter Ferencz, hatvani pusztai kocsi, a vámi pusztára küldött szénért, beruggott állapotban levén, a kocsi hajtása folytán feldűlt s oly szerencsétlenül esett, hogy rögtön meghalt. A feldűlt kocsi alatt találtak halva a simontornyai határban.

— **Az új borkak hatása** érezhető, mert a verekedések száma szaporodik. A mult héten már több ily verekedés volt városunkban. Az ily verekedőket Boszniába kellene vinni, ne egymást, hanem üssék a fül- s orrmetsző bosnyákokat.

— **A megyei közigazgatási bizottság** ezen havi ülését október 15-én fogja megtartani. A megyei gyűlés miatt halasztatott el ezen napra.

— **A törvényszéki fegyházban** a korsárlás szépen halad a fegyverek közt. Igen csinos munkákat készítenek, mint halljuk, magán megrendelések is tehetők.

— **A szüretnek városunkban** lassanként vége lesz; e héten már befejeztetik szőlőhegyünkön. Meggyezerte még folyik: a termés mindenütt rendkívüli, általában reményen felül ütött ki. A must ára rendkívüli olcsó helyben is 1 ft. 40—50 krért, sőt 80 krért is lehet a mustnak akóját kapni.

— **A szekesfejvári Vörösmarty-kör** folyó évi október hó 13-án d. e. 10 órakerendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: egyik igazgatói állásnak választás utján betöltése.

— **Szerdán ismét** egy szállítmány katonát vittek el városunkból a harcztérre. E szállítmánynak csakugyan nagy utat kell tenni, míg a többieket eléri.

— **A legújabb rendelet** szerint Hercegovinába október 16-tól kezdve már teherszállítmány is küldhető a posta útján. Bizony ideje már ennek, legalább szegény katonáink nyomorán ez által is sok tekintetben segítve leand.

— **Tüzesetek.** Inota közsgében szept. hó 15-én tűz ütött ki, elégett Szabó Lajos ottani lakos buzáneműje kiűn a szűrűn. A kár 1000 frtot tesz. — Mány közsgében ugyan e napon tűz volt három ottani lakos gabnáneműje égett el a szűrűn. A kár 300 frtot tesz ki.

— **Csakvár közsgében** a hasznos házi állatok a szarvasmarhák között a száj- és körömfájás ütött ki, mely ellen a kellő orvosrendőri intézkedések elrendeltettek.

— **Halalozás.** A városi bizottságnak halottja van, Radics városi képviselő a napokban meghalt.

— **Szintársulatunk** október 17-ik napján kezd meg az előadásokat. A társulat tagjainak névsorát ugyan e rovatunkban közöljük, sok tagból áll, igaz, hogy még nagy részét nem ismeri közönségünk, de általában dicserik őket.

— **Rendőrségünk egy pökelegnyit tartoztatott** le, ki Nagy József név alatt csavargott városunkban; ezen névre igazolványa is volt, azonban gyanusnak tűnő felletartoztatott s bevallá, hogy az igazolvány nem az övé, hanem egy másik társáé, ki rablógyilkossági kísérlet miatt a pécsi kapitányság által körözötték. A pécsi kapitányság átirata folytán kisült, hogy e gyanus pökelegny nem más, mint Czopf János, ki — és nem Nagy József — csakugyan rablógyilkossági kísérletet tett Pécsen egy más társával, akkor el is fogatott, de megszökött s azóta más nevek alatt lappangott. Tolvajlásokat követett el Nagy-Kanizsán, Keszthelyen, Dombóvárott rablógyilkosságot követett el 4 társával, Nagy József név alatt. Közélebb itt tartózkodott városunkban s környékén és itt is több nemű tolvajlást követhetett el, mert igen sok ruhaneműt, pipát stb. találtak nála. Úgyes gonosztevő lehet, mert több igazolási jegy volt nála különféle nevre szabályszerűen kiállítva, sőt volt egy már ez évi decz. hóról is kiállítva. A vizsgálat egyre folyik ellene.

— **Betörés.** A fogyasztási adóbérlők helyiségébe e hó 10-én éjjel, eddig ismeretlen tettesek betörték. Alkulesok s lakatosszerszámokkal az ajtót kinyitották s ott benn felfeszítették az asztalíkokat, melyben 2 db. 5 kros levélbélyeg volt, az almáriomban 25 koncz papírberca volt, mit összetéptek. A Wertheim kasszást is fessezték, de feltörni nem bírták. Az asztal feltörése s a hivatalos iratok összetéptése által mintegy 100 frt. kárt tettek; azonban — valószínű — valami neszre távozhattak el, mert minden fészítő vasesszközt s egy viaszgyertyát ott hagytak. A vas tárgyak ugylátszik földalatt elrejtve tartattak, mert több még most is földdel van befödve. A vizsgálat folyik.

— **A király szombaton** délután Gödöllőről a fővárosba rándult s meglátogatta az itt levő sebesült katonákat. Déli égy órakerkezett egész váratlanul a budai helyőrségi kórházba, hol dr. Tauszig törzs-orvos és dr. Löw Sámuel főorvos fogadták és kalauzolták a termekben. Ö felseje másfél óráig időzött a kórházban, megnéztet mindent, anyanyelvén beszélt az ott levő 150 katonamndegyikével, különösen megdicserő a derék Abele (8.) és a temesvári (61.) ezred sebesült harcosait s a kórházban tapasztalt rend fölött legteljesebb megelégedését fejezve ki — távozott fél három óra tájban. A látogatás közben az a furca eset történt, hogy egyik beteg katoná egy levelet csempezett ő felseje kezébe.

— **Az országgyűlés** 17-én csakugyan megnyitattik. Korelnöke Boer Antal lesz, mint a képviselők legidősbike.

— **Tükör a hivatalnokoknak.** Kolozsvár polgármestere a miskolci s egri vizkárvalottak részére 1626 frtot; 180 liter búzát, 120 liter árpát, 90 liter borsót és 6

esomag férfi- s nőruhaneműt gyűjtött és küldött, a miért a belügyminiszter köszönését nyilvánította Kolozsvár városának.

— **A dohány-utczai zsinagógában** izgalmas jelenet folyt le a napokban. Az izraeliták a „jompipur“-t ünnepték s így a templom zsúfolva volt. Ehhez járult, hogy a halottakért elmondandó ima tartamára mindenkit bebocsátottak a templomba, melynek folytatán a forróság, a szorongás óriásivá lön. Az ajtókat nyitva hagyni nem lehetett, mert akkor a léghuzam tett volna tönkre néhány embert. Így történt, hogy valaki a tömegeből elküldte magát: „Nyissák ki az ajtót!“ E felkiáltást meghallották a nők karzatán is, s azok, kik hátul, távol a mellvédől ültek, s nem láthattak be a közönség közé, a legrosszabbat sejtették, hogy tűz van! Erre roppant tolongás keletkezett a lépcsőkön s a karfa ketté pattant. A nők egymásra hullottak alá, egy nőnek eltört egyik oldalbor-dája is, számosan megsebesültek, de mint közsgé hivatalnokai a hírlapokkal szemben is állítják, életét a szerencsétlenség alatt senki sem veszté. — Egyik könyomatu lap szerint öt kis gyermeket agyonnyomtak.

— **Igaz-e halljuk?** A Debreczeni Elő-örben olvassuk, hogy a vidékről egy néptanítót hívtak be tényleges szolgálatra s a tényleges szolgálat abban áll, hogy utczát söpretnék vele. Mi ilyesmit nem látunk s hallottunk; de jó lesz hivatalosan megczáfolni, hogy lemoszuk magunkról e gyalázatos hírt.

— **Mostár, okt. 7.** Jovanovics altábornagy jelenti, hogy a trebinjei görög-keleti hitközség, továbbá Zuboi, Krusevica, Suturina és Sima küldöttségei feliratokat nyújtottak át, melyekben a királynak hibájukat, meghódoláukat és rakaszködásukat fejezik ki és megjegyzik, hogy soha sem szűnnek ö felségéről egyetlen imájukban sem megemlékezni.

— **Bécs, okt. 7.** Hadzsi Loja elfogatásáról Philippovics táviratilag tett jelentést az uralkodónak. Egyidejűleg kérdést intézett az iránt, mi tevő legyen a fölkelő vezérrel? A cs. k. katonai iroda azt válaszolta volna, hogy a hadi törvényszék ítéljen fölötte, s így valószínű, hogy Hadzsi Lóját fel fogják akasztani.

— **Hadzsi Loja érteke.** Mihelyt Hadzsi Loja elfogatásának híre Bécsbe érkezett: azonnai számos, még parfümos levél is érkezett illető helyre, — melyben egyik egy, másik más büntetésnemert ajánl. Egy a többek közt azt ajánlja, hogy a hrneves fölkelő vezért büntetése ideje alatt — persze szokott uri öltözetében — magas belépti-díj mellett kellene mutogatni, a mi behozna 10 milliót s ezt a mozgósítottak családjai közt kellene felszítani. — Ugyan mennyi lenne az entree?

— **A töröktestvérek fogafehére.** A szultán körlevelet akar intézni a hatalmakhoz, melyben szerződés-szegéssel s kegyetlenség-gel vádol bennünket. Azt mondja, hogy békítés helyett a polgárháborút szijjuk s vér ontást vittünk keletre. Azt persze bölcsen elhallgatja, hogy az ő basái s papjai gyújtották fel az ellentállás tüzeit, melyet vérünkkel kellett eloltani. Azt is mondja, hogy a berlini szerződést megszegtek; de elhallgatja, hogy a szerződés létrejöttét ő hiszította meg. Tény, hogy a szultán a czárral egy gyékényen árul s basái rubelpolitikát tűznek s a panaszlevél, bizonyosan orosz mérgebe mártott orosz tollal lesz írva.

— **Mehemed Ali bucsukölteménye.** Mehemed Ali, a kit az albán felkelők oly kegyetlenül megölték, német származásu volt s örömet foglalkozott a verseléssel. Bécsi tartózkodása alatt, kevéssel gyászos halála előtt, egyik ott lakó barátjához fényképet küldte, melynek hátára ez volt írva:

Elégedtetnek lenni, nagy művészet.
Elégedtetnek látszani, büvészet.
Elégedtetnek lenni, nyereség.
Elégedtetnek maradni, mesterség.

— **A mi szerbtestvéreink.** A „Zastava“ szerkesztője ellen sajtóperet kezd a kir. főügyészeg honarulás miatt. Lapjában egy cikkk jelent meg, melyben Szerbia és Montenegró felszólítanak, hogy az osztrák-magyar okkupácziókat álljanak ellent s támadják meg a mi monarchiánkat. Bizonyosan a Zastava szerkesztője lenne ennek a vitéz bandának Hadzsi Lójája.

— **Vastag képzelődés.** „Szent isten! az a férjem!“ így kiáltotta el magát egy debreczeni civisnő, a mint egy vásári panorámába betekintett s abban a boszniai sebesülteket meglátta. Hasztalan volt a körülállók vigasztalása, az asszony zokogva ment haza s maig is azt hiszi, hogy ott a képen sebesült férjét látta.

— **Pénznek szerelme.** Párisból egy sirás két fia mézszárosnak öltözve vasuton Auverrebe ment s ott nagyapjukat, nagyanyjukat megölték s kirabolván a házat, hazautaztak. A nagyobbitak 19 éves elfogták s azon panaszkodók, hogy egy fillért sem találtak; a kisebbiket 18 éves keresik. Isten képét viseli-e az ilyen is?

— **Az orosz nihilizmus** nem merül föl többé, csak szórványosan itt-ott Oroszországban a hírhedt tengeri kigyó módjára, hanem az orosz társadalom dvoranin (nemes), kupcz (kereskedő), mecsaim (nyárspolgár), szeljanin (pór), rétegeit is áthatotta; ugynevezett földalatti (pudpuluja) sajtója van és

nyílt irtó-háborút intéz a czári kormány ellen. A török-bolgár kormányt, melynek eltávolítására 300,000 orosz élete áldoztatott föl — a czári kormánytól humanusabbnak, szabadelvűbbnek mondja. A forradalmárok nyíltan hirdetik azon halálos ítéletet, melyet a fönnálló — orosz kormányrendszer ellen kimondtak.

— **A nyomor tragodiája.** Inzesdortban egy szegény asszony vitte temetni gyermekét. Saját kezében vitte a kis koporsót a temetőbe és kérte a sírásót, hogy temetné el ingyen, mert neki nincs pénze. — „Ha nincs pénze, dugja a szemétdombba gyermekét,“ rivalt rá a sírok jámbor öre. Zokogva adta át erre az alya utolsó garasát a vadembernek, s a kis halott sirba lett temetve.

— **A madarak oltalmazása** érdekében. Ha vas Sándor Budapest főváros közgyűlésének, teljesen kidolgozott szabályrendeletit javaslatot terjesztett be. Ezen szabályrendeletit javaslat az erdei énekesek fogdosását, fészkeik kiszedését, a piaczon árulásokat, vendéglőben étel gyanánt feltalálásukat betiltandónak s tetemes pénzbírsággal büntetendőnek véli. Különben az országgyűléshez is felterjesztés fog intéztetni a madarászat betiltása érdekében.

TRÉFA ÉS VALÓ.

Ki hiszi el?

Herman Ottó nem helyeselte a népgyűlés megtartását.

Móricz Pál a kormánytól elszakadt és az ellenzékhez csatlakozott.

Gr. Andrássy Gyula és Tisza Kálmán politikájával a nép meg van elégedve.

Csermátoni a Ferencvárosban azért nem választatott meg, mert nem engedte magát kandidáltatni.

Péter bátyánk megfogadta, hogy gyűléseken és bizottságokban többé semmi tárgyhöz sem fog hozzászólni.

Simonyi Ernő ezután mindig rövid beszédeket tart.

Madarász József a Sennyei párthoz ment át.

Török József nem hirdet többé csudatevő szert.

A szekesfejvári szt-István utcát rövid idő alatt kanalizálják és aszfaltírozzák.

A kormány azon dolgozik, hogy az addó a jövő évben felényire szállíttassék le s ez ellen az oppositio erőlesen felszólal.

Verhovay átveszi a félhivatalos „Ellenőr“ szerkesztését.

Besze János jövőre ha szónokol, lassu hangon fog beszélni.

Zsedényi Áttér a rom. katolikus és Istóczy a zsidó vallásra.

A Vörösmarty-kör ezután rendkívüli felolvasásokat is fog rendezni s e czéla már többen is ajánlkoztak.

Egy pénzügyi hivatalnok olyan munkán dolgozik, melyből a bélyegtvörnyet egy tekintetre meg lehet tanulni.

Trefort miniszter a tanítók fizetésének fölemelését hozza javaslatba a jövő országgyűlésen.

Felelős szerkesztő: **Boross Mihály.**

Hirdetések.

ELAJÁNDÉKOZZUK

az alant jegyzett mindenkinek hasznos háztárgyakat, kávés- és evőkanalakat s evőeszközöket stb.

Megbízattunk a **britannia-ezüst-gyár** csőd-tömeg-gondnoka által: **ajándékoz-nánk el** a nálunk raktárosított britannia-ezüst tárgyakat, ha annak készitési ára egy negyedét s a szállítási összeget a megajándékozott megtéríti.

Ha tehát az alant kitétt árakat, melyek csak a szállítási-díjat Angolországból Bécsig s a készitési ár egy negyedét képezik — az illető előre beküldi; következő árakat kapja meg

INGYEN

6 db britannia-ezüst étkanal, ugy hozzá **6 kávékanal**, melyek előbbi ára 6 frt. most **1.95**

6 „ britannia-ezüst **asztali kés** angol pengével, továbbá **6 olyan villa**, előbb 9 frt. most **3.25**

6 „ **kávémerő** nehézsúlyú előbb 3 frt., most csak **— .85**

6 „ **levesmerő** legnehezebb minőségű, előbb 4 frt. most **1.25**

Továbbá: Elegans gyertyatartók, párja 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tálcák 50, 75, 80, 1.—; kávés- és theakannák 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; czukoresztető 35, 50, 80, 1.—; czukordoboz 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; czukorszóró 25, 40, 75, 90, 1.—; eczet- és olajtartók 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; vajbődönyök 75, 95, 1.70, 2.80, 3.25, 4 frt. és még több számos tárgyak.

Különösen figyelemreméltók:

6 db **asztali kés**, finom ezüst, angol pengével; **6 db** **asztali**, ugyanoly finomságú; **6 db** finom **evőkanal**; **6 db** finom **kávékanal**; összesen **e 24 darabot**, mely előbb 15 frtba került most **4.60** krért adjuk.

Mind e finom britannia-ezüst tárgyakért **15 évig jótállunk.**

Mindenki igyekezzék tehát megrendeléseit minél előbb eszőkölni, mert a rémitő olcsó áru tárgyak hamar elfogyhatnak.

Megrendeléseket az osztrák-magyarországi egyedüli forrátkába tessék intézni, melynek czíme:

General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken

BLAU & KANN,

Wien, I., Elisabethstrasse 6.

